

LKH

Az Oktatásügyi Minisztérium Szemléltető Filmkirendeltsége
filmdia sorozatából

229. szám.

ATOMFIZIKA II .

Fizikai sorozat: 12.

Készült: 1954. évben .

1. Wilson-kamra

A rádióaktív sugárzás egyik legfontosabb észlelő eszköze a Wilson-kamra.

2. Wilson-kamra felvétel./ Elektronnyaláb/

A Wilson-kamrában az egyes részecskék utja megfigyelhető. Képünk egy elektronnyaláb utját mutatja.

3. Wilson-kamra felvétel / α -sugár/.

Ez a kép egy α -sugár utját mutatja a Wilson-kamrában.

4. Spinthariszkóp. A legegyszerűbb atomfizikai megfigyelő eszköz a spinthariszkóp, amelyben az egyes részecskéknek a fluoreszkáló ernyőbe való ütközései következtében keletkező felvillanások, szcintillációk, jól megfigyelhetők.

5. Fényérzékeny lemez módszer.

Egy másik módszer a fényképező lemez módszer, ahol az egyes részecskék a fényérzékeny rétegben teszik meg utjukat; ezeknek az utaknak hossza, vastagsága jelzi a különböző részecskéket. /Miszovszkij és Zsdanoc, orosz/.

6. Geiger-Müller-cső.

Egy további megfigyelésre alkalmas módszer a Geiger-Müller-féle cső, mely ionizáció alapján képes a részecskéket megszámlálni.

7. Geiger-Müller-cső elvi rajza.

8. Joliot-Curie arcképe

1930-ban Boethe /német/ és Becker/ német/ berilliumot bombáztak polónium- α -sugaraival, miközben kemény γ -sugárzást észleltek. Ekkor a képünkön látható Joliot-Curie /1900 , francia/, a kiváló atomkutató, aki minden energiájával a béke ügyét szolgálja és ....

9. Irene Curie arcképe

..... felesége, Irene Curie /1897 , francia/, valamint ....

10. Chadwick arcképe.

... Chadwick /1854-1932, angol/, Rutherford tanítványa, a jelentőséget tovább vizsgálva, felfedezték a neutronokat /1932/.

11. Kozmikus sugár vizsgálatok

1912-ben Hess /osztrák/ ionizációs kamra segítségével felismeri a világűrben érkező kozmikus sugarakat. Képünk kozmikus sugár által okozott ionizációs kamra felvételt mutat.

12. Ionizációs kamra.

13. Pozitron.

A kozmikus sugárzás vizsgálata közben 1932-ben Anderson /amerikai/ Wilson-kamrával történő felvételen felfedezte a pozitív elektront vagy más néven pozitront.

14. Einstein arcképe.

Einstein /1879 - , német/ relativitás elméletében /1917/ közölte, hogy az anyag és energia csak megjelenési formában különböznek egymástól. Ezt Cockroft /angol/ és Walton /angol/ 1932-ben azzal igazolták, hogy mesterségesen gyorsított részecskékkel alakították át litiumot.

15. Lawrence arcképe

Az atomfizikusok most arra törekedtek, hogy mind nagyobb és nagyobb feszültségeket érjenek el és így gyorsítani tudják az elemi részecskéket. Ez a készülék a Lawrence /amerikai/ által szerkesztett ciklotron /1932/.

16. Ciklotron.

Ciklotront látunk a képen.

17. Ciklotron vázlati képe.

18. Betatron.

Más rendszerű gyorsító berendezés a betatron, amelyet Terleckij /orosz/ elgondolásának megfelelően 1940-ben építettek meg először.

19. Van de Graaf-generátor

Régebbi elvek szerint épült fel a pozitív részecskék gyorsítására a Van de Graaf(holland)-féle elektrosztatikus generátor.

20. Van de Graaf-generátor elvi rajza.

21. Fermi arcképe .

Neutronokkal bombázva az elemek nagy része radioaktívává tehető. Ebben az irányban Joliot-Curieék és Fermi /1901 , olasz/ tettek a legtöbbet.

22. Hahn arcképe

1939-ben Hahn /német/ és Strassmann /német/ uránatosokat bombáztak neutronokkal és a kb. fele atomsúlyu báriumnak egy izotópja keletkezett.

23. Láncreakció elvi rajza.

Hahn és Strassmann kísérleteiből kiderült, hogy minden uránhasadásnál két-három neutron is szabadra válik. Így megvan a lehetőség, hogy magától továbbhaladó láncreakciót létesíthessünk.

24. Atombomba

Közben az atomenergiát háborus célokra igyekeztek felhasználni. Egy gyors láncreakció vezet az atombombához.

25. Atomtelep

Erre a célra hatalmas atomenergia-telepeket létesítettek.

26. Atombomba robbanása

Több próbarobbantás után az amerikaiak Hirosimánál használták először a pusztító atombombát /1945/.

27. Atommáglya

A haladó emberiség azonban ezt az energiát nem öldöklésre, hanem életünk szebbé tételére igyekszik felhasználni. Ezért építették az atommáglyákat, ahol a használt hűtőfolyadék felmelegszik, gőzzé alakul és turbogenerátorokat működtet. A közeli hetekben /1954. VI./ közölte a szovjet sajtó, hogy villamos erőtelepet sikerült atomenergiával működtetni. Ez a békés célokra való felhasználás legnagyobb tette.

Készült a FELSŐOKTATÁSI JEGYZETELLÁTÓ VÁLLALATNÁL BUDAPEST
Felelős vezető: Bojkovszky Lajos